

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Brede School Lingewaard, afdeling basisschool

Plaats : Arkel
BRIN nummer : 01VY|C1
Onderzoeksnummer : 284674
Datum onderzoek : 21 en 22 september 2015
Datum vaststelling : 2 november 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	11
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	13
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	15
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	19

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Brede School De Lingewaard heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De school haalt goede eindresultaten in de kernvakken.
- De leraren geven goed les. De lessen spreken de leerlingen aan en de leraren weten hun leerlingen te stimuleren om te leren.
- De leraren verstaan hun vak, zowel pedagogisch als didactisch.
- Het is van belang om de zorg- en begeleidingsactiviteiten beter te stroomlijnen.
- De school kan de leerlingen meer betrekken bij hun eigen leerproces.
- De school kent een veilig en prettig schoolklimaat. De school meet regelmatig of leerlingen zich veilig voelen en handelt adequaat bij problemen op dit gebied.
- Afspraken en regels over de omgang met elkaar zijn bekend bij alle betrokkenen en worden ook nageleefd.
- De school besteedt veel aandacht aan sociale vaardigheden van leerlingen en dat is terug te zien in de manier waarop leerlingen en leraren met elkaar omgaan.
- De kwaliteitscultuur kan en moet professioneler.
- De nieuwe directeur is net gestart met het cyclisch en systematisch aansturen van de kwaliteitszorg.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

Brede School De Lingewaard kan laten zien dat haar cognitieve eindresultaten voldoende zijn. In de afgelopen drie schooljaren (2013, 2014 en 2015) scoren de leerlingen volgens verwachting op de eindtoets. Wel ligt de schoolscore in het laatste jaar precies op de ondergrens die de inspectie hanteert. Voor de zaakvakken en de creatieve vakken is nog geen duidelijke normering bepaald. Een punt van aandacht op de school zijn de resultaten op de onderdelen spelling en begrijpend lezen. De leraren zijn met allerlei initiatieven bezig om ook deze resultaten omhoog te krijgen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling		•		
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

In haar onderwijs richt Brede School De Lingewaard zich vooral op de cognitieve ontwikkeling. De leraren maken hierbij gebruik van eigentijdse methoden voor de kernvakken. De ontwikkeling van de creativiteit en het verwerven van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden krijgt minder aandacht en de invulling daarvan is duidelijk leerkrachtafhankelijk.

De leerlingen geven aan dat ze op school veel leren, maar het onderwijs kan zeker wat praktischer en uitdagender. De leraren houden zicht op de ontwikkeling van hun leerlingen met behulp van toetsen, observaties en leerlingenwerk. Deze informatie wordt gebruikt om het onderwijs af te stemmen op het niveau en de ontwikkeling van de leerlingen en om te bepalen welke leerlingen extra begeleiding of (externe) zorg nodig hebben. De werkwijze die de school hierbij hanteert, biedt echter niet voldoende garanties dat er effectief en efficiënt op een planmatige en doelgerichte manier extra hulp wordt verleend. Voor leerlingen die zeer specifieke extra ondersteuning nodig hebben, heeft de school adequate ontwikkelperspectieven opgesteld.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat			•	
3.2	Veiligheid			•	

Er is sprake van een stimulerend pedagogisch klimaat en de leraren en de directie stralen dit ook echt uit. Er zijn duidelijke regels, de leraren leren hun leerlingen sociale vaardigheden en tonen voorbeeldgedrag. Met name het team van leraren geeft aan trots te zijn op de sfeer op school, maar vooral op de goede samenwerking onderling. Ouders zijn minder goed te spreken over de betrokkenheid en de benaderbaarheid van de school als geheel. Aan de problemen die in het verleden zijn ontstaan (communicatie, inspraak) wordt met veel inspanningen van beide zijden gewerkt.

Tevredenheidsmetingen onder de leerlingen en de leerkrachten worden met regelmaat afgenomen. Ook is er volop aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling, zowel gepland als ongepland wanneer zich onwenselijke situaties voordoen. Op deze manier leren de leerlingen om te gaan met hun eigen beperkingen, maar bouwen zij vooral aan competenties als vertrouwen in elkaar en zichzelf, durven zij uit te spreken wat zij vinden of voelen, et cetera. In het gesprek dat de inspectie met enkele leerlingen voerde, kwam dit eveneens naar voren. Er kan daarom gesproken worden van een geslaagde aanpak.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering		•		
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

De onlangs aangetreden directeur van Brede School De Lingewaard heeft een duidelijk beeld voor ogen hoe de school het beste geleid kan worden. Voor dat doel zet zij momenteel een systematiek voor kwaliteitszorg op. Gestart is met

het beschrijven van het onderwijsaanbod en de zorg, waarin beleid en middelen worden omschreven. Deze kwaliteitskaarten kunnen nog verder worden verbeterd door naast de organisatorische aspecten onder meer ook gewenst lerarengedrag en concrete doelen te benoemen. In de zorg voor behoud en verbetering van de onderwijskwaliteit moeten daarnaast de volgende vragen worden beantwoord:

- Wat willen wij bereiken (doelen);
- Hoe gaan wij dit bereiken (processen en concreet beschreven activiteiten);
- Wanneer zijn wij tevreden (evaluatie);
- Hoe gaan wij dit na (borging).

Het bovenstaande is goed te realiseren, omdat alle ingrediënten hiervoor aanwezig zijn: onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn, een betrokken team en een gezamenlijke missie.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Brede School De Lingewaard. Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Wij herkennen ons in hoge mate in de bevindingen en de visie van de inspectie. Ons eigen oordeel komt bijna overeen met dat van de inspectie. Wij zijn blij dat het pedagogische-didactische klimaat, waar wij voor staan en trots op zijn, herkend wordt. Wij besteden veel aandacht aan sociale vaardigheden van de kinderen en een veilig schoolklimaat. Terecht is opgemerkt dat de cyclus van 'evalueren, analyseren, doelen stellen en aanpak bepalen' kan worden versterkt. Wij zijn dit schooljaar begonnen met het cyclisch en systematisch aansturen van de kwaliteitszorg. De aanbevelingen die verder in het rapport staan vermeld kunnen we ook van harte onderschrijven.

De afgelopen jaren is er in De Lingewaard veel aandacht besteed aan de kwaliteit van de groepsplannen en groepsbesprekingen. En toch zijn wij daar nog niet helemaal tevreden over. De focus ligt sterk op individuele leerlingen aan de onder- en bovenkant van de normaalverdeling. En het onderwijs in de school is meer volgend dan plannend. Dit schooljaar wordt met de intern begeleiders, aangevuld met de LB-leerkrachten, een eerste stap gezet naar plannend werken met arrangementen. Het opbrengstgericht werken wordt opgepakt met begeleiding van de CED in 4D waarbij Data, Duiden, Doelen en Doen in samenhang en planmatig worden opgepakt. Door de inzet van Topondernemers in groep 3 t/m 8 m.i.v. dit schooljaar ervoor gezorgd dat het onderwijs aan de kinderen uitdagender wordt en dat zij meer betrokken worden bij hun eigen leerproces. Aan de problemen die in het verleden zijn ontstaan (communicatie met en inspraak door ouders) wordt met veel inspanningen van beide zijden gewerkt. Door de samenwerking met de ouders verder uit te bouwen tot 'actief ouderschap' willen we het schoolklimaat en de kwaliteitsgerichte cultuur verder versterken.

Het bovenstaande is goed te realiseren, omdat alle ingrediënten hiervoor aanwezig zijn: onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn, een betrokken team en een gezamenlijke missie, hetgeen benoemd is door de inspectie.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook Brede School De Lingewaard.

Op 21 en 22 september 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleiders en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen, die samen met observanten van de school zijn uitgevoerd.

Op 22 september 2015 is aan het einde van de dag een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings-)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings-)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.